

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декаан географічного факультету
 Іван КАЛИНИЧ/
« 30 » червня 2022 року

СИЛАБУС ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СЕКТОРНА МОДЕЛЬ ЕКОНОМІКИ ТА ЇЇ МІСЦЕ У ШКІЛЬНОМУ КУРСІ
ГЕОГРАФІЇ**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.07 Середня освіта (Географія)
Освітня програма	Географія
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Назва курсу	Секторна модель економіки та її місце у шкільному курсі географії
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра фізичної географії та раціонального природокористування
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта 014.07 Середня освіта (Географія)
Викладачі курсу	Корчинська Жанна Михайлівна
Профайл викладачів	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/geograph-fiz_geo/staff
E-mail	zhanna/korchynska@uzhnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://e-learn.uzhnu.edu.ua/course/view.php?id=6990
Мова викладання	Українська
Тривалість курсу	4 кредити ЄКТС / загальна кількість годин – 120 годин
Обсяг курсу	Кількість годин (денна ф.н.): 60 годин – аудиторні заняття (36 години лекційні, 24 годин практичних робіт); 60 годин – самостійна робота студента. Кількість годин (заочна ф.н.): 18 годин – аудиторні заняття (10 години лекційні, 8 годин практичних робіт); 102 годин – самостійна робота студента.
Формат курсу	Очний. Проведення лекцій, практичних робіт, семінарських занять, консультацій тощо.
Анотація до курсу	Курс «Секторальна модель економіки та її місце у шкільному курсі географії» займає важливе місце у системі підготовки фахівця-географа, оскільки є дисципліною, що допомагає отримати теоретичні знання та практичні навички щодо секторальної моделі економіки України та світу. Основним завданням є отримання теоретичних знань у студентів, в результаті яких у них формується цілісне уявлення про 4 сектори національної економіки України та світового господарства: первинний, вторинний, третинний і четвертинний сектори національної економіки України та світового господарства: стан, основні тенденції, проблеми та перспективи розвитку.
Ключові слова	Секторальна модель структури економіки, сектори економіки, первинний сектор, сільське, лісове і рибне господарство, добувна промисловість, вторинний сектор, переробна промисловість, будівництво, третинний сектор, послуги, четвертинний сектор, наукові розробки.

<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Метою навчальної дисципліни «Секторальна модель економіки та її місце у шкільному курсі географії» є формування у студентів економічного способу мислення, розуміння актуальних тенденцій і проблем розвитку національної економіки України та світового господарства в розрізі первинного, вторинного, третинного і четвертинного секторів економіки.</p> <p>Основними цілями курсу є формування у студентів цілісних знань про сектори національної економіки України: стан, проблеми та перспективи їх розвитку; основні тенденції розвитку первинного, вторинного, третинного і четвертинного секторів економіки країн світу, їх тісний взаємозв'язок та міжнародні економічні відносини.</p> <p>Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:</p> <p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, компетентності (ЗК) усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.</p> <p>ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 4. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ФК 1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.</p> <p>ФК 4. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).</p> <p>ФК 7. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.</p> <p>ПК 3. Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі (світу), материків і океанів, України.</p> <p>ПК 5. Здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів і форм організації життя людей.</p> <p>ПК 6. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати й пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України та свого регіону.</p>
<p>Пререквізити курсу</p>	<p>Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з навчальних курсів освітньої програми «Географія»:</p> <p>ОК 1.4 Історія та культура України</p> <p>ОК 1.5 Вища математика з основами математичної статистики</p> <p>ОК 1.10 Основи екології та екологія людини</p> <p>ОК 2.11 Основи суспільної географії</p> <p>ОК 2.12 Регіональна економічна і соціальна географія</p> <p>ОК 2.14 Географія світового господарства</p>
<p>Очікуванні</p>	<p>У процесі вивчення навчальної дисципліни студент повинен:</p>

<p>результати навчання</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ базові економічні поняття, терміни, процеси і явища. РН 5, 13, 18; ⇒ секторальну модель економіки. РН 15, 18; ⇒ роль і місце економічної діяльності в розвитку суспільного виробництва. РН 13, 16, 18; ⇒ тенденції розвитку секторальної національної економіки. РН 15, 18, 20, 21; ⇒ первинний сектор економіки світу і України. РН 15, 16, 18, 20, 21; ⇒ вторинний сектор економіки світу і України. РН 15, 16, 18, 20, 21; ⇒ третинний сектор економіки світу і України. РН 15, 16, 18, 20, 21; ⇒ четвертинний сектор економіки світу і України. РН 15, 16, 18, 20, 21. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ мислити економічними категоріями при оцінці економічних явищ і процесів оточуючої дійсності. РН 5, 13, 18; ⇒ порівнювати різні економічні погляди та точки зору на суть економічних явищ і робити самостійні висновки. РН 5, 13, 18; ⇒ використати набуті знання у своїй подальшій освіті та на практиці при виконанні своїх особистих, виробничих та громадянських функцій. РН 6, 7, 12, 20, 21; ⇒ аналізувати сектори економіки світу і України. РН 15, 18, 20, 21; ⇒ оцінювати економічну політику держави та світу РН 12, 15, 16, 18, 20.
<p>Навчальні техніки та методи, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Словесні методи – лекція, бесіда, диспут. Наочні методи – виконання практичних робіт, усне опитування на практичних заняттях, ситуаційні завдання прикладного характеру, ілюстрації, демонстрації, презентації, реферати. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності – контроль за самостійною роботою студентів. Інтегровані (універсальні) методи. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності – поточне опитування, модульне контрольне опитування, підсумковий контроль.</p>
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Технічні засоби: дидактичні матеріали (електронний варіант лекцій, комплексні контрольні роботи; презентації тощо); технічні пристрої (мультимедійні апарати, стенди, моделі, Інтернет ресурси) для пред'явлення дидактичного матеріалу; - пакети завдань для модульного та підсумкового контролю; система віртуального навчання «Moodle»; офісні додатки; сервіс Google Meet. Обладнання: атласи, прилади і матеріали Кабінету геології, карти.</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Секторальна модель економіки та її місце у шкільному курсі географії» проводиться двічі на семестр, згідно з розкладом модульних контролів визначених навчальною частиною за робочими навчальними планами денної та заочної ф.н. До виконання модульної роботи допускаються студенти, які виконали усі практичні роботи, що передбачені програмою дисципліни. До початку модульної контрольної роботи студенти мають мати поточні підсумкові бали за виконання практичних робіт та самостійної роботи. Змістовий модуль № 1 включає виконання 6-ти практичних робіт, за якісне виконання і захист яких можна максимально отримати 60 балів; контроль за самостійною роботою відбувається у формі перевірки реферату (максимальна оцінка 10 балів) та написання модульної контрольної роботи для виявлення рівня теоретичних та практичних знань, яка максимально оцінюється у 30 балів (три теоретичних питання по 10 балів за кожне).</p>

	<p>Змістовий модуль № 2 включає виконання 6-ти практичних робіт, за виконання і захист яких можна максимально отримати 60 балів; контроль за самостійною роботою відбувається у формі перевірки реферату (максимальна оцінка 10 балів) та написання модульної контрольної роботи (три теоретичні питання) для виявлення рівня теоретичних та практичних знань, яка максимально оцінюється у 30 балів.</p> <p>Перескладання підсумкового модульного контролю студентами, які отримали рейтинговий бал за модульний цикл, що відповідає незадовільній оцінці, проводиться не пізніше двох тижнів після атестаційного. Позитивні оцінки з модульного циклу не підвищуються. Студенти, які не були присутні (з поважних причин) також повинні скласти модульну контрольну роботу протягом двох тижнів.</p> <p>Під час другого модульного контролю викладач оголошує загальну кількість балів накопичених студентом. Якщо студент набрав 60 і більше балів, то залік може бути виставлений за результатами підсумкового модульного контролю.</p> <p>Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни. Форма проведення семестрового контролю усна за змістом і структурою питань для підсумкового контролю.</p> <p>Якщо студент за результатами підсумкового модульного контролю набрав 60 і більше балів, а на заліку отримав менше 60 балів, то викладач має право з метою з'ясування повноти оволодіння програмою дисципліни, сформованості умінь та навичок, поставити додаткові питання в межах програми навчальної дисципліни. Підсумкова оцінка з дисципліни визначається викладачем з врахуванням балів, отриманих за відповіді на додаткові питання. Під час відповіді на питання враховується чіткість, логічність і послідовність викладу матеріалу, культура мовлення, уміння аналізувати, порівнювати, робити узагальнення та висновки. Критерії оцінювання зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.</p>
<p>Підсумковий контроль, форма</p>	<p>Залік у формі усної перевірки знань.</p>
<p>Зміст курсу</p>	<p><i>Змістовий модуль 1. Секторальна модель економіки світу.</i></p> <p>Тема 1. Секторальна модель економіки держави: суть і класифікація..</p> <p>Тема 2. Первинний сектор економіки.</p> <p>Тема 3. Сільське, лісове і рибне господарство світу.</p> <p>Тема 4. Добувна промисловість світу.</p> <p>Тема 5. Вторинний сектор економіки світу.</p> <p>Тема 6. Переробна промисловість в країнах світу.</p> <p>Тема 7. Будівництво і його розвиток в світі.</p> <p>Тема 8. Третинний сектор економіки світу. Послуги та їх розвиток у країнах світу.</p> <p>Тема 9. Четвертинний сектор економіки світу.</p> <p><i>Змістовий модуль 2. Сучасна секторальна структура економіки України.</i></p> <p>Тема 10. Сучасна секторальна структура національного господарства України: історія, стан, проблеми та перспективи розвитку.</p> <p>Тема 11. Первинний сектор економіки та її розвиток в Україні.</p> <p>Тема 12. Сільське, лісове і рибне господарство України.</p> <p>Тема 13. Добувна промисловість України .</p> <p>Тема 14. Вторинний сектор економіки в Україні.</p> <p>Тема 15. Переробна промисловість в Україні.</p>

	<p>Тема 16. Будівництво і його розвиток в Україні .</p> <p>Тема 17. Третинний сектор економіки в Україні. Сфера послуг та їх розвиток в Україні: стан, проблеми і перспективи розвитку.</p> <p>Тема 18. Четвертинний сектор економіки: наукові дослідження та розробки в Україні.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Географія світового господарства (з основами економіки): навч. посіб. /Я.Б. Олійник та ін.; за ред.. Я.Б. Олійника, І.Г. Смирнова; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2014. – 637 с. 2. Й.Р. Гілецький, Р.Р. Сливка, Я.Д. Атаманюк, Р.Д. Чобан. Географія : підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів / Й.Р. Гілецький, Р.Р. Сливка, Я.Д. Атаманюк, Р.Д. Чобан. – Харків: Ранок, 2017. – 208 с. 3. Довгань Г. Д., Стадник О.Г. Географія : 9 клас / Г. Д. Довгань. Харків: “Ранок”, 2017. – 278 с. 4. Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р. Географія : підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів / Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р. Кам’янець-Подільський : Абетка, 2017 . – 288 с. 5. Олійник Я.Б., Шищенко П.Г., Степаненко А.В., Масляк П.О. Географія: Україна і світ. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2007. – 456 с. 6. Світова економіка: підручник/ За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 349 с. 7. Таранова Н.Б. Географія світового господарства: навчальний посібник для студентів. Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ ТНПУ, 2019. 108 с. 8. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії / О.Г. Топчієв. – О.: Астропринт, 2010. – 560 с. 9. Шаблій О.І. Суспільна географія у двох кн. Книга друга. Проблеми українознавства, регіоналістики і краєзнавства: [Вибрані твори] / Олег Шаблій. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 706 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економіка зарубіжних країн: навчальний посібник для вузів / Голіков А.П., Дейнека О.Г., Позднякова Л.О., Черномаз П.О. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 463 с. 2. Кузьмін О.Є. Секторальна модель розвитку національного господарства України в умовах постіндустріального суспільства / О.Є. Кузьмін, О.В. Пирог // Бізнес Інформ. – 2013. - №7. – С. 8-13. 3. Мельник А.Г. Секторальна структура економіки України / Мельник А.Г., Мельник О.І., Флюнт Ю.І. // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – Випуск 14. – С. 203–206. 4. Мочерний С. В. Основи економічної теорії : навчальний посібник для студентів вищих навч. закладів / С. В. Мочерний, О. А. Устенко. – 3-тє вид., стереот. – К. : Академія, 2009. – 504 с. 5. Основи економічних знань [Текст] : базовий підруч. для студентів ВНЗ неекон. напрямів підгот. / [Павленко А. Ф. та ін. ; за ред. А. Ф. Павленка, В. С. Савчука. Ю. К. Зайцева]. – Харків : Фоліо, 2014. – 762 с. 6. Скірка Н. Я. Структура економіки: сутність, основні завдання та типи / Н. Я. Скірка // Науковий вісник НЛТУУ: Збірник науково-технічних праць. – Львів : НЛТУ України. – 2008. Вип. 18.5. – С. 205-217. 7. Трубнік Т. Є. Методологічні аспекти статистичного аналізу розвитку секторальної структури національної економіки / Т. Є. Трубнік // Економічний аналіз : зб. наук. пр. / ТНЕУ. – Тернопіль : Економічна думка, 2012. – Вип. 10. – Ч. 2. – С. 76 – 82.

	8. Шаблій О.І. Основи загальної суспільної географії / О.І. Шаблій. – Л. : Вид. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2003. – 444 с.
Інформаційні ресурси	<p>1. Географія світового господарства з основами економіки : Навчальний посібник : за редакцією Я.Б. Олійника, І.Г. Смирнова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://lgtinfo.com.ua/index.php?view=article&id=148%3A2012-01-21-16-23-44&format=pdf&option=com_content&Itemid=138&lang=uk.</p> <p>2. Кузьмін О.Є. Секторальна модель розвитку національного господарства України в умовах постіндустріального суспільства / О.Є. Кузьмін, О.В. Пирог // БізнесІнформ. – 2013. - №7. – С. 8-13. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=binf_2013_7_2</p> <p>3. Мельник А.Г., Мельник О.І., Флюнт Ю.І. Секторальна структура економіки України Випуск 14, 2016, - С. 203-206. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://global-national.in.ua/archive/14-2016/41.pdf.</p>
Питання для підсумкового контролю	<ol style="list-style-type: none"> 1. Секторальна модель економіки держави: суть і класифікація.. 2. Первинний сектор економіки світу. 3. Сільське господарство світу. 4. Лісове господарство світу. 5. Рибне господарство і мисливство світу. 6. Добувна промисловість світу. 7. Вторинний сектор економіки світу. 8. Переробна промисловість в країнах світу. 9. Будівництво і його розвиток в світі. 10. Третинний сектор економіки світу. 11. Послуги та їх розвиток у країнах світу. 12. Четвертинний сектор економіки світу. 13. Сучасна секторальна структура національного господарства України: історія, стан, проблеми та перспективи розвитку. 14. Первинний сектор економіки та її розвиток в Україні. 15. Сільське господарство України. 16. Лісове господарство України. 17. Рибне господарство і мисливство України. 18. Добувна промисловість України . 19. Вторинний сектор економіки в Україні. 20. Переробна промисловість в Україні. 21. Будівництво і його розвиток в Україні . 22. Третинний сектор економіки в Україні. 23. Сфера послуг та їх розвиток в Україні: стан, проблеми і перспективи розвитку. 24. Четвертинний сектор економіки України: розвиток та проблеми в науков-інформаційній сфері.